

Justerat protokoll på svenska och engelska skickas till styrelse, valberedning, revisorer, föreningsutskott, ordf för lokalkommittéerna, Directors KMO samt SAKs kansli. I händelse av skillnader mellan protokoll på svenska och engelska ska protokollet på svenska betraktas som gällande.

PROTOKOLL Svenska Afghanistankommitténs styrelse

Tid: Lördagen den 11 september 2021, kl 10.00-17.00

Plats: SMO, Malmgårdsvägen 63, Stockholm

Närvarande:	Bengt Ekman	(Ordförande)
	Anders Fänge	
	Azadeh Rojhan Gustafsson	
	Shirin Persson	(Suppleant)
	Anders Rosén	
	Annika Schabbauer	
	Karl Torring	
	Abdurrahman Toryalay	
	Lars Wennberg	
	Lena Eriksson Åshuvud	(Suppleant)
Frånvarande:	Anna-Karin Johansson	
Dessutom närvarande:	Andreas Stefansson	(Generalsekreterare, per Teams)
	Klas Bjurström	(Senior Strategic Advisor)
	Annica Holmberg	(Konsult, Gender Audit, endast §9)
	Shah Mahmood	(CFEO, §7-8)
	Khalid Fahim	(Progr Director §6)
	Reza Jawid	(Föreningsrevisor)
	Mari Engquist	(Valberedningen)

1. Mötets öppnande. Beslutsförhet

Mötet öppnades av ordförande Bengt Ekman som hälsade alla välkomna till det första fysiska styrelsemötet på mer än ett och ett halvt år. Konstaterades att styrelsen var beslutsför.

2. Val av justerare

Beslöts att Shirin Persson tillsammans med ordförande justerar dagens protokoll, samt skriver styrelsens brev till medlemmarna.

3. Fastställande av dagordning

Beslöts att fastställa dagordningen.

4. Föregående protokoll

Med kallelsen skickades protokoll från ordinarie FS 2021-06-12 och beslut per capsulam 2021-08-30. Inga synpunkter inkom på föregående protokoll. Protokoll från 2021-08-18 saknades i utskicket.

Beslöts att lägga protokoll FS 2021-06-12 och beslut FS 2021-08-30 till handlingarna.

5. Säkerhetssituationen, politisk utveckling

GS Andreas Stefansson redogjorde för den senaste tidens utveckling avseende politik och säkerhet. Bland annat berördes att

- SAKs anställda i regionerna beskriver en stor skillnad för människor i vardagen då strider praktiskt taget upphört.
- Många är oroade över regler som talibanerna kan komma att införa. En ministerpost för moral/dygd har införts. Övergångsregeringen bådär inte gott i att den har mycket smal förankring i samhället och snarare verkar sammansatt för att bidra till talibanernas interna sammanhållning.
- Det fullständiga ekonomiska stoppet kommer att få mycket stora sociala konsekvenser med snabbt stigande arbetslöshet, kontantbrist, prisökningar och matbrist.
- *Global Fund* har meddelat att de kan finansiera 1 månaders hälsa, WHO aviserat eventuell finansiering i fyra månader av vissa viktigare hälsokliniker.
- SAK har tagit initiativ till och undersöker förutsättningarna att tillsammans med ett antal betrodda INGOs bilda konsortium för att ta emot resurser direkt från internationella givare och fördela till utförare. När SAK fått en första återkoppling från Sida kommer detta tas vidare för information till styrelsen.
- Inom utbildningssektorn kan UNICEF möjligen bli mellanhand för finansiering och utbetalning av löner.
- Styrelsen diskuterade det stora behovet inom organisationen att diskutera och vara grundade i sina avvägningar mellan pragmatism och principer avseende till exempel kvinnors möjligheter och rättigheter att arbeta.

6. Verksamhetsuppdatering och hantering situationen inom SAK

GS-rapporten för Q2 skjuts upp och kommer att lämnas tillsammans med Q3-rapporten i november.

Programchefen Khalid Fahim deltog via Teams för att uppdatera styrelsen om framförallt SAKs programverksamhet. Sedan maj månad har den kontextuella utvecklingen skett snabbt och i motsvarande grad påverkat programverksamheten.

Khalid Fahim beskrev bland annat

- anställdas närvaro vid kontoren, vilket i huvudsak är begränsat till så kallad essential staff och män. Ett mindre antal kvinnor har återvänt till arbetsplatsen.
- öppna och stängda verksamheter
- att de programverksamheter som är pausade är så av främst två skäl: brist på kontanter samt ovillighet / osäkerhet hos anställdas familjer avseende att låta framför allt kvinnor återvända till utbildning/arbetsplats. Exempel på det senare är utbildning av barnmorskor.
- att den preliminära bedömningen är att relativt få anställda har lämnat sitt arbete hos SAK pga talibanernas övertagande. Vid KMO är det en handfull av 250 anställda. I Ghazni, med 500 anställda i fält är det 6 eller 7 som lämnat organisationen.
- att uppföljning och monitorering antas bli enklare framöver, givet att inte våldet ökar

Presentationen bifogas protokollet.

7. 6 Month budget follow-up

Dr Shah Mahmood redogjorde för budgetuppföljningen januari – juni 2021 med faktiska kostnader jämfört med den första reviderade budgeten, beslutad av styrelsen i april 2021. Avvikelser över 10% från budget kommenteras särskilt i underlaget.

Budgetutnyttjandet under första halvåret är ca 88 (83%). Covid fortsätter att påverka utnyttjandet, tex har en del internutbildning mm skjutits upp. I samband med talibanernas övertagande pausades många aktiviteter under ca två veckor.

Av SAKs kostnader är ca 65% lönekostnader vilket håller utnyttjandet uppe, trots många inställda eller försenade aktiviteter. Enligt preliminär uppskattning kommer att underutnyttjandet motsvara 30 MSEK vid slutet av året av vilket hälften från Sida-anslaget, men icke utnyttjade medel kommer att kunna föra över till 2022.

Sedan talibanernas övertagande har SAK fortsatt driva och bekosta hälsovårdsinsatserna i Wardak (*Sehatmandi*) trots stoppad finansiering och avsaknad av avtal med staten. SAK undersöker möjligheterna till retroaktiv finansiering från världsbanken.

SAK har sedan talibanernas övertagande använt sammanlagt 29 MSEK som saknar finansiering. Sehatmandi kommer att finansieras med 6 MSEK från Sida. Ytterligare 3 MSEK insamlade medel kommer också att användas.

SAKs reserver var 53 MSEK vid ingången av året, av vilka SAK nu i ett värsta scenario (under nuvarande omständigheter) kommer att använda ca 20 MSEK.

Beslöts att godkänna budgetuppföljningen för 6 månader

att godkänna användandet av reserver för att upprätthålla verksamheten

att i möjlig utsträckning söka finansiering för insatser för vilka SAK nu använt sina reserver, och därmed också kunna återuppbygga reserverna.

8. Likviditet

Shah Mahmood beskrev insatser och mekanismer för att säkra tillgången till kontanter.

SAK har de senaste åren gått över till att använda banköverföringar för löneutbetalningar och användandet av kontanter har minskat väsentligt, vilket gjort att inga kontantreserver finns.

För att säkra viss tillgång till kontanter har ett antal metoder börjat användas, bland annat har SAK lånat in mindre mängder kontanter av anställda och deras familjer, samt bett ett antal kända leverantörer till SAK att acceptera betalning i ett tredje land.

Transaktionerna kommer att kosta något mer än vanligt att genomföra, troligen 3-5%. Sida har accepterat att vi använder dessa system, liksom de högre kostnaderna. Vi kommer inte att betala tillbaka i kontanter, utan endast till konton. De två senaste veckorna har SAK på detta sätt kunnat bygga en tillfällig kontantbuffert på 1,5 MUSD, med ett beräknat behov om 12 MUSD till årsskiftet.

Om uttagsbegränsningarna inom banksystemet fortsätter under en längre tid så behöver styrelsen återkomma till frågan och diskutera möjligheter och risker med att fortsätta använda dessa lösningar.

Presentationen bifogas protokollet.

Beslöts att återrapportera vid kommande styrelsemöte

9. Gender and non-discrimination audit

Annica Holmberg har som konsult under vintern och våren 2021 genomfört en *Gender and non-discrimination audit* av SAK i två steg; 1) analys av dokument, policies etc, följt av 2) djupintervjuer och enkät.

Annica presenterade sina resultat och rekommendationer ur rapporten, inkl

- Att formella regelverk och policies finns och genomgående är bra
- Att kunskap om diskriminering finns spridd genom hela organisationen, men kunskapen delas och används inte i tillräckligt hög utsträckning
- Viss diskrepans mellan officiell linje och inofficiell vardag

- Chefer och ledning behöver bli bättre på att implementera regler och aktivt arbeta med sina anställda och grupper för att förverkliga sedan länge fastslagna ambitioner.
- Styrelsen diskuterade ett eventuellt behov av att följa upp arbetet med att förändra praktiken avseende diskriminering och värderingar.

Annica Holmberg har presenterat resultat och rekommendationer för SAKs ledning, men *management response* är ännu inte färdigställt. Genomförandet av reformer och uppföljning kommer att ske inom ramen för kommande arbetsplaner och strategisk plan.

Ordföranden framhöll vikten av att *management respons* och kommande insatser blir väl genomarbetade, snarare än att de kommer inom kort. Ytterligare eventuella kommentarer på materialet skickas till Andreas Stefansson senast söndag 19 september.

Presentationen bifogas protokollet.

10. Uppdatering information, förening och insamling

Klas Bjurström sammanfattade kort utvecklingen inom ffa insamling och förening under perioden sedan 10 augusti. SAK har fått ett stort inflöde av nya givare som skänkt närmare 40 000 gåvor, och ett par hundra nya medlemmar har också noterats. Framförallt har gåvor kommit in via Swish.

Kommunikationsenheten och medlemsutveckling/förening arbetar intensivt med att hantera inflödet och ta vara på tillfället. Många lokalföreningar har aktiverats och flera initiativ har tagits för att informera om vad SAK gör under nuvarande omständigheter.

SAKs nuvarande CRM-system är en flaskhals i hanteringen men upphandling av nytt system pågår sedan i våras.

11. SP 2022-25, Plan B och arbetsplan, hantering

Som tidigare meddelats så är färdigställandet av den strategiska planen satt på paus på grund av den osäkra framtiden.

I samtal med Sida så är ambitionen nu att inkomma med utkast till arbetsplan för 2022 senast 20 oktober, på vilken en ettårig förlängning av nuvarande avtal med Sida kan grundas.

Sidas formella beslut kommer i sin tur att baseras på SAKs styrelses godkännande av arbetsplan den 20 november. Sida har också preliminärt godkänt ett tillskott på motsvarande 20 MSEK under innevarande år.

Plan B kommer att baseras på en intern analys av scenarier som för närvarande är under utveckling.

Beslöts att fastställa att den strategiska planen förlängs med ett år

att för 2022 ha en ettårig arbetsplan

att utveckla en Strategisk Plan för 2023 och framåt.

12. Internationella konferensen 10-12 november

Andreas Stefansson sammanfattade översiktligt planeringen av SAKs internationella konferens. Konceptet är fortfarande under utveckling. Kommentarer som framfördes var bland annat att

- Den humanitära situationen och möjligheter till åtgärder skulle kunna lyftas fram tydligare
- Att framförhållningen är mycket kort för att få in rätt talare
- Styrelsen ställer sig till förfogande vid behov för insatser i samband med konferensen.

13. Reviderad arbetsordning, uppdragsbeskrivning revisionsutskott, samt val av revisionsutskott

Då behov av förtydligande i underlagen identifierats föreslår ordföranden att bordlägga frågan till nästa möte.

Beslöts att bordlägga till nästa möte.

14. Internal Audit Report, BDO-report

Interna Audit report:

GS presenterade Q2-rapporten från SAKs internrevision enligt utskickat underlag.

BDO audit:

Andreas beskrev bakgrunden till Sidas revisioner under de senaste två åren, framförallt den revision som meddelades under senhösten 2020 och genomfördes av revisionsbyrån BDO. Management respons på BDOs rapport är inte klar ännu men ska lämnas till Sida senast den sista september.

Rapporten ringar in utmaningar SAK är medvetna om och har konstaterats tidigare, tex upphandling och human resources. Andra påpekanden är märkliga och förefaller gjorda utan närmare kunskap om respektive problemområden.

Shirin Persson önskade uppföljning på påpekande nr 12 i BDOs rapport och frågan om varför den ena av två levererade bilar fortfarande inte fungerade mer än ett år efter leverans.

15. Solidaritetspriskommitté

Beslöts att bordlägga till 16 oktober

16. Nästa styrelsemöte 16 oktober

Mötet 16 okt planeras att hållas digitalt per Teams.

På agendan:

- *Protokoll 2021-08-18 och 2021-09-11*
- *2nd revised budget*
- *WP&B update and process overview*
- *Plats för årsmöte 2022*
- *Styrelsebesök till Afghanistan*
- *Arbetsmiljöpolicy*

17. Övriga frågor

Styrelsen avhandlade ytterligare ärenden utan tjänstemän närvarande.

18. Mötet avslutades

Vid protokollet:

Klas Bjurström

Justeras:

Bengt Ekman

Shirin Persson

Bilagor:

- GS presentation
- Six month budget follow-up
- Presentation Gender Audit /Annica Holmberg